

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра маркетингу

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

методичні розробки та тематика курсової роботи для здобувачів вищої освіти
за освітньо-професійною програмою Маркетинг
спеціальності 075 Маркетинг
ступеня вищої освіти бакалавр

Полтава 2024

Рецензент: Бражник Л. В., к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

Автор: Людмила Шульга, к. е. н., доцент, професор кафедри маркетингу

Розглянуто на засіданні кафедри маркетингу протокол № 1 від «03» вересня 2024 року.

Розглянуто на засіданні ради з якості вищої освіти спеціальності «Маркетинг» протокол від «03» вересня 2024 р. № 1 та рекомендовано до друку.

Конкурентоспроможність підприємства. Методичні розробки та тематика курсової роботи для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Маркетинг спеціальності 075 Маркетинг ступеня вищої освіти бакалавр (набір 2021 року) / Шульга Л. Полтава : ПДАУ, 2024. 37 с.

Методичні вказівки включають комплекс питань, пов'язаних з виконанням курсової роботи з дисципліни «Конкурентоспроможності підприємства» як різновиду індивідуальної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми Маркетинг спеціальності 075 Маркетинг. Курсова робота виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних здобувачами вищої освіти під час вивчення однойменного освітнього компонента та їх застосування для комплексного вирішення конкретного завдання відповідно до набутих програмних результатів та компетентностей.

ЗМІСТ

ЗМІСТ	3
ВСТУП	4
1. МЕТА, ЗАВДАННЯ, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	5
2. ВИБІР ТЕМИ, ОБ'ЄКТУ ДОСЛІДЖЕННЯ І ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	7
3. ПІДБІР ЛІТЕРАТУРИ, СКЛАДАННЯ ПЛАНУ ТА ФОРМУВАННЯ ТЕКСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ	8
4. ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ	10
5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	12
6. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ, ЗАХИСТ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	22
7. РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ	28
8. ОРІЄНТОВНІ ПЛАНИ КУРСОВИХ РОБІТ	30
9. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	32
ДОДАТКИ	34

ВСТУП

Освітньо-професійна програма Маркетинг першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 075 Маркетинг та навчальний план містять обов'язкову компоненту – курсову роботу «Конкурентоспроможність підприємства».

Курсова робота є одним з видів самостійної роботи, які виконуються здобувачами вищої освіти в терміни передбачені навчальним планом. Виконання курсових робіт є формою організації освітнього процесу у закладі вищої освіти. Вона виконується з метою навчити здобувачів вищої освіти самостійному узагальненню і викладенню інформаційних джерел (монографій, підручників, статей тощо), статистичних і практичних матеріалів.

Найбільш важливими вимогами щодо виконання курсових робіт є такі:

- обґрунтувати актуальність і значимість теми роботи в теорії та стосовно умов об'єкта дослідження;
- провести огляд літературних джерел і узагальнити зібраний матеріал;
- дати характеристику досліджуваного підприємства;
- проаналізувати особливості функціонування підприємства згідно обраної теми, встановити їх закономірності;
- здійснити обґрунтування запропонованих рішень;
- виконати розрахунки очікуваної результативності від впровадження пропозицій в практику об'єкта досліджень;
- грамотно і логічно викласти результати самостійних досліджень, надати необхідні ілюстровані та пояснюючі матеріали.

При написанні курсової роботи здобувач вищої освіти керується Положеннями Полтавського державного аграрного університету та навчально-методичними розробками.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Метою написання курсової роботи «Конкурентоспроможність підприємства» здобувачами вищої освіти є поглиблення, систематизація та закріплення теоретичних знань й набуття практичних навичок щодо формування, аналізу, удосконалення і реалізації конкурентоспроможності підприємства для розширення можливостей виходу на нові ринки збуту, ефективного протистояння у конкурентній боротьбі та задоволення потреб споживачів.

Завдання написання курсової роботи «Конкурентоспроможність підприємства»: узагальнення теоретичних матеріалів, аналіз практичної інформації з формування, оцінки та реалізації конкурентоспроможності підприємства, пропонування рішень щодо його підвищення та розвиток практичних навичок з обґрунтування пропозицій підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства й аргументації висновків.

Виконання курсової роботи «Конкурентоспроможність підприємства» здобувачами вищої освіти спеціальності 075 Маркетинг передбачає формування **компетентностей**:

Загальні:

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 15. Здатність до адаптації, креативності, генерування ідей та дій у новій ситуації, формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Фахові:

ФК 5. Здатність коректно застосовувати методи, прийоми та інструменти маркетингу.

ФК 8. Здатність розробляти маркетингове забезпечення розвитку бізнесу в умовах невизначеності.

ФК 16. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в сфері маркетингу з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Програмні результати навчання:

ПРН 4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.

ПРН 6. Визначати функціональні області маркетингової діяльності ринкового суб'єкта та їх взаємозв'язки в системі управління, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність такої діяльності.

ПРН 11. Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.

ПРН 12. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПРН 20. Планувати розвиток організації в напрямі підвищення економічної ефективності її діяльності та конкурентоспроможності.

2. ВИБІР ТЕМИ, ОБ'ЄКТУ ДОСЛІДЖЕННЯ І ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Вибір теми курсової роботи здійснюється кожним здобувачем вищої освіти самостійно на основі рекомендованої тематики курсових робіт. При цьому враховується актуальність і практична цінність теми, особливості об'єкта дослідження, науково-дослідні інтереси здобувача. Також здобувач вищої освіти має право запропонувати самостійно тему курсової роботи для дослідження, яка не включена до рекомендованої тематики, наведеної в даних методичних розробках. Це можливо, якщо запропонована ним тема для дослідження конкурентоспроможності підприємства дозволяє набути відповідні компетентності та сформулювати результати навчання, а також відповідає науковим інтересам кафедри або здобувача вищої освіти, або набутому ним практичному досвіду тощо.

Тематика курсових робіт має проблемно-практичну спрямованість, періодично оновлюється і затверджується на засіданні кафедри.

Вибрана тема затверджується науковим керівником і подальше її корегування можливе лише з його дозволу при достатньому обґрунтуванні змін. Обрана тема курсової роботи обов'язково закріплюється за здобувачем вищої освіти «Завданням та календарним планом виконання курсової роботи» (додаток Б).

Вибір об'єкта дослідження здобувач вищої освіти здійснює самостійно. Об'єктом дослідження може бути будь-яке підприємство чи організація незалежно від форми власності. При цьому оптимальним варіантом є вибір підприємства, на базі якого здобувач вищої освіти буде проходити виробничу практику.

У курсових роботах аналізуються фактичні і звітні матеріали об'єкта дослідження, статистичних збірників та довідкових видань.

Виконання курсової роботи включає наступні етапи:

- вибір теми;
- огляд літературних джерел за темою роботи (законодавчих, нормативно-правових, спеціальних);
- розробка плану роботи;
- аналіз і обробка фактичного матеріалу;
- формування тексту курсової роботи;
- подання роботи на рецензування (в разі необхідності робота повертається на доопрацювання);
- захист курсової роботи.

Курсова робота виконується у терміни, передбачені графіком навчального процесу, але не пізніше, ніж за два тижні до захисту. У разі порушення термінів здачі робіт на кафедру без поважних причин, курсова робота на перевірку приймається в термін ліквідації академічної заборгованості. Ліквідація такої заборгованості здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

3. ПІДБІР ЛІТЕРАТУРИ, СКЛАДАННЯ ПЛАНУ ТА ФОРМУВАННЯ ТЕКСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Процес підготовки до написання курсової роботи включає підбір та вивчення літературних джерел і складання бібліографії. Дієву допомогу здобувачу вищої освіти в цьому надають керівники. Курсова робота виконується на підставі глибокого вивчення Законів України, Кодексів, Постанов Кабінету Міністрів, нормативно-правових актів, довідкової та спеціальної літератури. Крім визначених джерел, здобувач вищої освіти опрацьовує звіти про діяльність підприємства та статистичну інформацію.

При вивченні основної і додаткової літератури необхідно враховувати період її видання і бажано використовувати літературу останніх років.

Працюючи з літературними джерелами, важливо цілеспрямовано підбирати інформацію з теми дослідження, систематизувати її у відповідності з розділами плану, посилаючись на використане джерело інформації. При цьому положення, думки, факти, які наводяться в роботі, можна переказувати своїми словами або приводити у вигляді цитати з обов'язковим посиланням на першоджерело. Усі опрацьовані літературні джерела повинні бути включені до списку використаних джерел.

Курсова робота, яка містить пряме списування матеріалу із різних джерел та має теоретичний характер повертається здобувачу вищої освіти.

Теоретичні положення, що наводяться в курсовій роботі, повинні підтверджуватися і поглиблюватися практичними матеріалами діяльності підприємства.

Усі теми курсових робіт мають прикладний характер і повинні бути виконані на практичних матеріалах конкретних суб'єктів господарювання. Здобувач вищої освіти повинен продумати форми аналітичних таблиць, рисунків, схем та можливі джерела отримання необхідної інформації. Це можуть бути форми різноманітної статистичної звітності, результати спеціальних обстежень, проведених здобувачем вищої освіти самостійно.

Зібраний здобувачем вищої освіти матеріал необхідно належним чином опрацьовувати, з метою його використання в курсовій роботі. Перш за все, слід забезпечити наочність і достовірність практичних даних, згрупувати їх в таблиці та ув'язати з текстом курсової роботи. При проведенні дослідження необхідно використовувати актуальні та достовірні показники діяльності підприємства. До додатків включається інформація про діяльність підприємства.

Цифрові показники повинні бути приведені в порівнянний вигляд. Їх узагальнення здійснюється не лише шляхом складання аналітичних таблиць, а й за допомогою графіків, різноманітних діаграм, рисунків, схем, тощо. Як позитивний момент при виконанні курсової роботи є обробка вихідних даних на основі використання комп'ютерних технологій.

Основою для складання плану курсової роботи є попереднє ознайомлення з літературними джерелами. План включає: вступ; три взаємопов'язаних розділи, що дозволяють розкрити тему; висновки; список використаних джерел;

додатки. Здобувач вищої освіти може використати план із методичних рекомендацій або запропонувати самостійно складений, що обговорюється з науковим керівником (у разі необхідності коректується) і після цього затверджується. Формування тексту курсової роботи відбувається шляхом обробки і систематизації зібраних матеріалів із кожної позиції плану. У текст включаються тільки якісно підібрані і цілеспрямовано проаналізовані матеріали. На цьому ж етапі виконуються обчислення, обґрунтування пропозицій, формуються висновки, підбирається ілюстративний матеріал (графіки, рисунки, таблиці). Впродовж написання роботи визначається необхідність доповнення її додатковими матеріалами.

4. ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота повинна бути цілісна, логічно побудована, мати характер завершеного самостійного дослідження, описово-розрахункового характеру, виконана й оформлена з дотриманням вимог до курсової роботи і методичних рекомендацій. Рекомендований обсяг курсової роботи приблизно становить 25-30 сторінок комп'ютерного тексту.

Курсова робота починається з титульної сторінки (додаток А). Це перша сторінка курсової роботи, яку включають до загальної нумерації сторінок, але не нумерують. Другою сторінкою розміщується «Завдання та календарний план виконання курсової роботи» (додаток Б). Далі наводяться послідовно зміст, вступ, розділи в порядку подання, висновки, список використаних джерел і додатки.

Курсова робота містить:

- вступ;
- розділ 1 – теоретичні аспекти за темою дослідження;
- розділ 2 – основна (практична) частина за темою дослідження;
- розділ 3 – проектна частина за темою дослідження
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

У **вступі** необхідно: обґрунтувати актуальність обраної для дослідження теми та розкрити її значення; визначити мету та завдання дослідження, показати його актуальність, практичне значення; подати характеристику методів дослідження, зазначити джерела інформації; вказати предмет, об'єкт дослідження та підприємство, на матеріалах якого виконується курсова робота. Рекомендований обсяг вступу – до 2-х сторінок..

У **першому розділі** необхідно висвітлити основні теоретичні аспекти обраної для дослідження теми, проаналізувати праці вітчизняних та зарубіжних авторів, які займаються проблемами з обраного напрямку дослідження. Перший розділ приблизно становить 5-7 сторінок.

У **другому розділі** слід подати характеристику діяльності підприємства, на базі якого виконується дана курсова робота. В характеристиці підприємства слід навести дані про основні показники діяльності підприємства. Підрозділ повинен містити аналітичні та методичні підходи до розв'язання поставлених завдань. Питання даного пункту повинні бути розкриті з використанням практичного матеріалу, який би підтверджував теоретичні положення. У роботі необхідно теоретичний матеріал підкріпити конкретними прикладами та розрахунками, таблицями, схемами, рисунками, діаграмами, виконаними на матеріалах досліджуваного підприємства в розрізі тематики дослідження. Цінність роботи значно підвищується, якщо вона містить результати власних розрахунків здобувачів вищої освіти на основі фактичних даних. Курсова робота, в якій даний розділ носить теоретичний характер, тобто містить пряме списування матеріалу із різних джерел повертається на доопрацювання. Другий розділ приблизно становить 6-8 сторінок.

У *третьому розділі* з вичерпною повнотою здобувач вищої освіти викладає результати власних досліджень з висвітленням того нового, що він вносить у розроблення проблеми, обґрунтовує напрями вирішення поставлених завдань.

Незалежно від теми дослідження третій розділ бажано закінчувати порівнянням фактичної ситуації та проектного рішення.

Результати аналізу з використанням прикладних комп'ютерних програм доцільно виносити в додатки. Третій розділ приблизно становить 8-10 сторінок.

У *висновках* необхідно зазначити позитивні і негативні сторони проведеного дослідження; подати стислі висновки щодо кожного розділу роботи; внести пропозиції щодо подальшого удосконалення в діяльності досліджуваного підприємства згідно теми дослідження та розв'язанню найважливіших проблем теми. Висновки пишуться після завершення написання всієї роботи обсягом близько 2-3 сторінок.

Список використаних джерел включає перелік всіх джерел, використаних у процесі роботи. Він повинен становити близько 25 джерел при цьому більшість з них повинні бути виданих за останні вісім років. До списку літературних джерел, окрім наукової та науковометодичної літератури необхідно включати інформацію з офіційних сайтів організацій або архіви даних, якими користувався здобувач вищої освіти.

Додатки містять допоміжні матеріали: копії документів, витяги із нормативно-правових актів, звіти, інструкції, положення, правила, результати соціологічних досліджень, окремі частини тексту, що мають самостійне значення, великі таблиці, методики, алгоритми, рисунки тощо.

5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується державною науковою мовою. Здобувач вищої освіти повинен самостійно формувати свої думки, не допускати повторень. Викладання тексту повинно бути логічним, аргументованим і грамотним. У курсовій роботі не допускаються стилістичні, орфографічні та граматичні помилки. Здобувач вищої освіти повинен слідкувати за тим, щоб у роботі не було ніяких непорозумінь між окремими її положеннями та даними, приведеними в окремих таблицях, схемах, звітності.

Не допускається виділення поля будь-якими рамками. Текст роботи, заголовки, таблиці, додатки повинні бути надруковані чорнилом одного кольору. Текст розміщують на одному боці аркуша формату А4 (297 x 210 мм) у друкованому форматі.

На титульній сторінці необхідно вказати назву університету, кафедри, назву курсової роботи і тему роботи, а також прізвище, ім'я та по-батькові автора роботи і наукового керівника (додаток А). Потім подається завдання виконання курсової роботи.

На наступній сторінці подається зміст, в якому наводиться назва окремих питань та вказується сторінка. Структурні частини роботи (**ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ 1, РОЗДІЛ 2, РОЗДІЛ 3, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**) необхідно розпочинати з нової сторінки.

Всі таблиці, графіки, схеми повинні мати заголовки, одиниці виміру показників і на них повинні бути зроблені посилання в тексті курсової роботи.

Додатки оформляються як продовження роботи (після списку використаних джерел). Розміщують їх в тій послідовності, в якій вони згадуються в тексті. Кожен додаток повинен починатися з нової сторінки, мати заголовок і бути пронумерований. Наприклад, по середині аркуша перед заголовком розміщують надпис – Додаток А.

Список використаних джерел наводиться після висновків в алфавітному порядку. Здобувач вищої освіти може скласти список джерел і за черговістю посилань на неї у курсовій роботі.

На останній сторінці списку використаних джерел проставляється дата виконання курсової роботи і підпис здобувача вищої освіти. Основні вимоги до оформлення курсових робіт подано в табл. 1.

Таблиця 1

Вимоги до оформлення курсових робіт

Зміст записів	Норма
1	2
Технічні вимоги	
Оформлення роботи	Брошування в окрему папку
Обсяг роботи, сторінок	25-30
Зміст роботи (приблизний обсяг в сторінках):	
Вступ	2
Розділ 1. (теоретичний)	5-7
Розділ 2. (практичне дослідження піднятої проблеми на матеріалах підприємства)	6-8

Зміст записів	Норма
1	2
Розділ 3. (обґрунтування напрямів покращення стану в підприємстві з піднятої проблеми на матеріалах підприємства) Висновки Список використаних джерел (20 - 25 джерел)	8-10 2-3
<p>На окремому аркуші – слово „Додатки”.</p> <p>Додатки оформляють як продовження курсової роботи у порядку появи посилань у тексті роботи.</p> <p>Додатки слід позначати великими літерами української абетки за винятком літер: Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.</p> <p>Якщо додаток складається з декількох сторінок, то на першій сторінці підписується: Додаток А, а на решті сторінок додатку пишеться – Продовження додатку А.</p>	
Оформлення тексту:	
<p>Заголовки структурних частин курсової роботи „ЗМІСТ”, „ВСТУП”, „ВИСНОВКИ”, „СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ” друкують великими літерами, жирним шрифтом, по центру рядка.</p> <p>Номер розділу ставлять після слова розділ, наприклад, РОЗДІЛ 1 (жирним шрифтом), після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) жирним шрифтом, з абзацного відступу в підбір до тексту. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Відстань між назвою структурної частини та назвою підрозділу має становити один рядок. Відстань між заголовком і текстом має становити один рядок, попереднім текстом і наступним заголовком – два рядки. Відстань між рядками заголовка приймають такою, як у тексті.</p> <p>Кожну структурну частину курсової роботи починати з нової сторінки, але остання сторінка розділу повинна бути заповнена не менше ніж на дві третіх.</p> <p>По тексті роботи не допускаються скорочення слів, за винятком загальноприйнятих.</p> <p>Не використовувати в тексті виділення жирним шрифтом (крім вступу, назв розділів, підрозділів та таблиць) і <i>курсивом</i> (крім слова „Таблиця” і „Продовж. табл.”).</p>	
Шрифт для комп’ютерної верстки тексту роботи	14
Інтервал	1,5
Кількість рядків на сторінці	до 30
Поля на сторінці (не менше)	Верхнє – 20 мм, Нижнє – 20 мм, Ліворуч – 20 мм, праворуч – 10 мм
Нумерація сторінок цифрою	Правий верхній кут без рисок і крапок. Нумерація починається зі змісту роботи цифрою 3 .
Оформлення таблиць	<p>Нумерація - послідовно за кожним розділом: 3.1; 3.2; і т.д.</p> <p>Розміщення – праворуч на сторінці над назвою таблиці, незалежно від орієнтації сторінки.</p> <p>Нумерують таблицю один раз над першою її частиною. При цьому <i>слово таблиця пишеться курсивом</i> і ставиться її номер, вкінці номера крапка не ставиться. Над іншими частинами (в разі переносу на другу сторінку) пишуть слова „Продовж. табл.” і вказують номер таблиці, а також наводять додатковий рядок з номерами граф таблиці. Назву таблиці наводять по центру рядка з великої літери жирним шрифтом, в кінці назви таблиці крапку не ставлять. Заголовки граф повинні починатися</p>

Зміст записів	Норма
1	2
	з великих літер, підзаголовки з малих літер. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба
Оформлення рисунків (схем)	<p>Нумерація - послідовно за кожним розділом (внизу) під рисунком (схемою): 2.1; 2.2; 2.3 і т.д.</p> <p>Назва рисунку - малими літерами (крім першої великої) по центру рядка, в кінці назви рисунку крапку не ставлять.</p> <p><i>Наприклад:</i> Рис. 1.1. Назва...</p> <p>Рисунок відокремлюють від подальшого тексту роботи вільним рядком.</p>
Оформлення формул	<p>Нумерація - послідовно за кожним розділом в круглих дужках біля правого поля сторінки без крапок від формули до її номера. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів слід подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності в якій вони наведені у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнту треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова „де” без двокрапки. У кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації.</p> <p><i>Наприклад:</i></p> $(2.1) \quad \text{ВОА} = \text{ВК} + \text{ЗНВП} - \text{НА},$ <p>де ВОА – власні оборотні активи; ВК – власний капітал; ЗНВП – забезпечення наступних витрат і платежів; НА – необоротні активи.</p>
Загальні правила цитування та посилання на використані джерела	
Посилання в тексті на таблиці	<p>На всі таблиці курсової роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово „таблиця” в тексті пишуть скорочено.</p> <p><i>Наприклад:</i> „... у табл. 1.2”</p>
Посилання в тексті на ілюстрації	<p>Вказують порядковий номер ілюстрації в роботі.</p> <p><i>Наприклад:</i> „рис. 1.2”.</p> <p>Ілюстрації у курсовій роботі повинні бути: по тексту – чорним по білому, в додатках – можливо кольорові</p>
<p>Одночасно можливим є посилання на таблиці та ілюстрації у вигляді виразу в круглих дужках. <i>Наприклад:</i> (табл. 1.2), (рис. 2.4)</p>	
Посилання в тексті на формули	<p>Вказують порядковий номер формули в роботі.</p> <p><i>Наприклад:</i> „... у формулі (2.1)”.</p>
Посилання в тексті на використані джерела	<p>Зазначається порядковий номер за переліком посилань, в квадратних дужках</p> <p><i>Наприклад:</i> „... у працях [10-14]....”, або [15, с. 45-46] (якщо в тексті вказана дослівно теза чи якісь показники)</p>
Технологічні вимоги	
Вимоги до вступу роботи	<p>У вступі виділити окремими абзацами:</p> <ul style="list-style-type: none"> актуальність теми; мета та завдання дослідження; об’єкт і предмет дослідження. <p><i>При цьому слід пам’ятати, що:</i></p> <p><i>Об’єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення</i></p> <p><i>Предмет дослідження – міститься в межах об’єкта</i></p>

Зміст записів		Норма
1		2
При цьому жирним шрифтом виділяється лише означені фрази. <i>Наприклад: Актуальність теми.</i>		
Вимоги до змісту першого розділу	Науково-теоретичне обґрунтування теми дослідження з посиланням на використані положення наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених, а також відповідний нормативний матеріал.	
Вимоги до змісту другого розділу	Характеристика діяльності підприємства. Дослідження обраної теми на матеріалах обраного підприємства (організації, установи, ринку). Окремими абзацами наводять напрями вдосконалення згідно обраної теми предмету дослідження.	
Вимоги до змісту третього розділу	Наводяться та обґрунтовуються напрями покращення ситуації згідно обраної теми дослідження.	
<i>В аналізі використати різноманітні прийоми та методи наукових досліджень (порівняння, моделювання, аналізу та синтезу, прогнозування тощо). Рекомендується використовувати прийоми комп'ютерної обробки даних з використанням спеціальних програм</i>		
Вимоги до висновків роботи	Висновки – узагальнення результатів дослідження за розділами – першим, другим, та третім. Крім того, навести обґрунтовані за змістом пропозиції.	
Вимоги до подання списку використаних джерел		
Черговість подачі використаних джерел	В алфавітному порядку прізвищ авторів або заголовків	

Літературні джерела оформляються згідно вимог наведених у таблиці 2.

Таблиця 2

Приклади оформлення списку літератури згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40)

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. 4. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с. 5. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 6. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с. 7. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
	Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с. 8. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
Два автори	1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автори	1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с. 3. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
Чотири і більше авторів	1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с. 4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с. 3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.
Без автора	1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с. 2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
	<p>3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с.</p> <p>4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.</p> <p>5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с.</p> <p>6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с.</p> <p>7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с.</p> <p>8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с.</p> <p>9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с.</p> <p>10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с.</p> <p>11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агєєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.</p>
Багатотомні видання	<p>1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.</p> <p>2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Синицына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с.</p> <p>3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с.</p> <p>4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.</p> <p>5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.</p> <p>2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.</p> <p>3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Дисертації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с. 3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.
Законодавчі та нормативні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536. 4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017). 5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543. 6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141. 8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.
Архівні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. 3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Люмінесцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. 2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Препринти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
	2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування). 4. Лисодєд О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одісей, 2003. 128 с. 5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).
Частина видання: книги	1. Баймуратов М. А. Имплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / М. А. Баймуратов. <i>Михайло Баймуратов: право як буття вченого</i> : зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493. 2. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212. 3. Коломоець Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
	<p>деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197.</p> <p>4. Алексеев В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.</p>
<p>Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)</p>	<p>1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136.</p> <p>2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.</p> <p>3. Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. <i>Формирование толерантного сознания в обществе</i> : материалы VII междунар. антитеррорист. форума (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145–150.</p> <p>4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.</p> <p>5. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.</p>
<p>Частина видання: довідкового видання</p>	<p>1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673.</p> <p>2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</p> <p>3. Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.</p>
<p>Частина видання: продовжуваного видання</p>	<p>1. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формування їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p> <p>2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.</p> <p>3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.</p> <p>4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
	С. 200–206.
Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)	<p>1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92.</p> <p>2. Коломоець Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79.</p> <p>3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.</p> <p>4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15.</p> <p>5. Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.</p>
Електронні ресурси	<p>1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsey.org.ua/5_2017/32.pdf.</p> <p>3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>4. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років ХХ століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.</p>

6. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ, ЗАХИСТ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Відповідно до «Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті», здобувачі вищої освіти готують електронну версію академічного тексту (без списку використаних джерел і додатків) у форматі (на вибір): .doc, .docx, .rtf або .pdf і надсилають його на електронну пошту відповідальної особи за перевірку робіт на кафедрі, відповідальній за реалізацію відповідної освітньої програми, яка передає остаточну електронну версію академічного тексту системному оператору для перевірки на наявність запозичень.

Системний оператор проводить перевірку електронної версії на можливу наявність у тексті запозичень з опублікованих результатів (текстів) без належного посилання на автора / авторів. Перевірка, зазвичай, здійснюється не більше 3-х робочих днів.

Показники результатів перевірки робіт антиплагіатною системою – онлайнсистемою Turnitin.

У Звіті подібності результатом перевірки є висновок із наведеним відсотком схожості.

Системний оператор отримує Звіт подібності у .pdf форматі, що містить інформацію, яка вказує на ймовірність неправомірних запозичень із інших джерел та інші характеристики, а саме:

- показник «Загальна схожість» відображає загальний відсоток подібності та перелік згрупованих джерел із текстовими збігами. Завантажені документи або текст порівнюються з інтернет-джерелами, які складаються з фрагментів тексту;

- показник «Цитати» відображає відсоток цитат у тексті, а також перелік знайдених цитат і посилань;

- показник «Вилучення» відображає відсоток схожості вилучених джерел і перелік згрупованих вилучених джерел із текстовими збігами;

- показник «Підозрілі символи» – змінені символи, підозріле форматування. Вкладка «Виявлено прапорці» з'являється, якщо Turnitin знаходить підозрілі формати (заміна символів, вставка прихованих символів, заміна тексту зображеннями та ін.). Вкладка привертає увагу системного оператора до можливої необґрунтованості використання зазначених символів, тобто на можливу спробу фальсифікувати результат перевірки з метою збільшення показників оригінальності роботи.

Звіт передається керівнику курсової роботи для його аналізу. Усі запозичені фрагменти в роботі мають бути розглянуті стосовно коректності оформлення цитувань і посилань на першоджерела. При прийнятті рішення щодо допустимого рівня оригінальності авторського тексту враховується специфіка та вид роботи (кваліфікаційна робота, дисертація, стаття та ін.), при цьому використовується наступна шкала (табл. 3).

Рівні оригінальності академічних текстів (Turnitin)

Рівень оригінальності	Відсоток оригінальності авторського тексту
Високий (робота допускається до захисту)	71-100 %
Достатній (робота потребує уваги з боку наукових керівників)	51-70 %
Умовний (робота потребує особливої уваги, може бути повернута для корегування з подальшою повторною перевіркою)	31-50 %
Низький (робота відхиляється та може бути прийнята до розгляду після докорінного перероблення з обов'язковою повторною перевіркою)	30 % і нижче

Курсові роботи можуть бути перевірені самостійно здобувачами вищої освіти, використовуючи програми, які є у відкритому доступі, крім тих, розробниками яких є фізичні або юридичні особи, зареєстровані на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором / державою-окупантом або Університетом.

Роботи, які мають високий і достатній рівень оригінальності, аналізуються керівником курсової роботи з урахуванням результатів перевірки програмними засобами, а також власних знань з відповідної предметної області, і за умови відсутності неправомірних запозичень у тексті, допускаються до захисту.

Роботи здобувачів, які мають умовний і низький рівень оригінальності, передаються для аналізу на раду з якості вищої освіти спеціальності «Маркетинг».

Для робіт здобувачів вищої освіти з умовним рівнем оригінальності рішення щодо наявності у роботі ідей і наукових результатів, отриманих іншими авторами, та відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання, приймають члени ради з якості вищої освіти спеціальності з урахуванням результатів перевірки програмними засобами, а також власних знань з відповідної предметної області. На підставі аналізу члени ради приймають рішення щодо допуску до захисту або повернення для корегування роботи з подальшою повторною перевіркою.

Для робіт здобувачів вищої освіти із низьким рівнем оригінальності рішення щодо наявності у роботі ідей і наукових результатів, отриманих іншими авторами, та відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання, приймають члени ради з якості вищої освіти спеціальності з урахуванням результатів перевірки програмними засобами, а також власних знань з відповідної предметної області. Ці роботи відхиляються та можуть бути прийнятими до розгляду після докорінної переробки з обов'язковою повторною перевіркою.

При поданні академічних текстів для повторної перевірки на наявність текстових запозичень із використанням антиплагіатних онлайн-систем учасники освітнього процесу заповнюють заяву.

Після отримання системним оператором оновленого варіанта роботи проводиться повторна перевірка відповідно до цього Порядку строком не більше 3-х робочих днів. Повторна перевірка робіт здійснюється лише один раз. У разі виявлення порушень академічної доброчесності під час повторної перевірки робота відхиляється без права доопрацювання.

У разі незгоди із рішенням щодо повернення роботи на доопрацювання або її недопуску до захисту, автор має право на наступний робочий день після його отримання подати письмову заяву на ім'я голови комісії з академічної доброчесності.

Видами плагіату є:

- видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї змістовних змін, а також навмисні текстові спотворення;

- заміна символів у тексті (кириличні символи на латинські і навпаки тощо) з метою приховування запозичення;

- дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) без належного оформлення цитування;

- внесення незначних правок у скопійований матеріал (перифразування 7 речень, зміна порядку слів у них тощо) без належного оформлення цитування;

- компіляція – створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, із посиланням на авторів і «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту;

- представлення скомпонованих власних і запозичених аргументів без належного цитування;

- парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних зворотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет);

- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

Не вважається самоплагіатом використання:

- здобувачем своїх наукових праць у тексті дисертації без посилання на ці праці, якщо вони попередньо опубліковані з метою висвітлення в них основних наукових результатів дисертації та вказані здобувачем в анотації дисертації;

- науково-педагогічним працівником своїх наукових праць у звітах за результатами виконання науково-дослідних робіт, що фінансуються за кошти державного та / або місцевого бюджетів, якщо вони попередньо опубліковані з метою висвітлення в них основних результатів науково-дослідної роботи;

- здобувачами вищої освіти ступеня бакалавра, магістра у своїх кваліфікаційних роботах текстів, графічних матеріалів із власних праць, якщо вони попередньо опубліковані з метою висвітлення результатів досліджень.

Виявлені у тексті твору запозичення правомірні, якщо вони є:

- власними назвами (індивідуальними найменуваннями окремих об'єктів, найменуваннями установ, найменуваннями бібліографічними посиланнями на джерела та ін.); нормативно-правових актів,
- усталеними словосполученнями, що характерні для певної сфери знань;
- цитуваннями, оформленими належним чином;
- відображенням змісту господарських операцій через кореспонденцію рахунків; таблиць фінансового, економічного аналізу діяльності підприємств, установ і організацій;
- термінами та їх визначенням згідно з нормативно-правовими актами;
- сталими методиками розрахунку й опису, що характерні для певної сфери знань.

Відповідно до рекомендацій щодо запобігання та попередження плагіату в академічних текстах, висвітлених у «Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті»:

- будь-який текстовий фрагмент обсягом від речення і більше, відтворений в тексті без змін, із незначними змінами, або в перекладі з іншого джерела, обов'язково має супроводжуватися посиланням на це джерело;
- якщо перефразування чи довільний переказ в академічному тексті тексту іншого автора (інших авторів) займає більше одного абзацу, посилання (бібліографічне та/або текстуальне) на відповідний текст та/або його автора (авторів) має міститися щонайменше один раз у кожному абзаці академічного тексту, крім абзаців, що повністю складаються з формул, а також нумерованих та маркованих списків (в останньому разі допускається подати одне посилання наприкінці списку);
- якщо цитата з певного джерела наводиться за першоджерелом, в академічному тексті має бути наведено посилання на першоджерело. Якщо цитата наводиться не за першоджерелом, в академічному тексті має бути наведено посилання на безпосереднє джерело цитування;
- будь-яка наведена в академічному тексті науково-технічна інформація має супроводжуватися чітким вказуванням на джерело, з якого взята ця інформація. Винятки припускаються лише для загальновідомої інформації, визнаної всією спільнотою фахівців відповідного профілю. У разі використання в академічному тексті нормативно-правового акту достатньо зазначити його назву, дату ухвалення останніх змін до нього або нової редакції.

Завершена і належним чином оформлена курсова робота у визначений термін подається на кафедру маркетингу, де реєструється, після чого передається керівнику для перевірки та рецензування. У процесі перевірки курсової роботи керівник робить письмові зауваження, зрозумілі помітки, виправлення, відмічає позитивні сторони роботи та недоліки, які треба ліквідувати до захисту. Обов'язково керівник оформляє лист оцінювання (додаток В), де зазначені критерії оцінювання курсової роботи. Курсові роботи, зміст яких відповідає вимогам, допускаються до захисту, про що викладачем робиться відмітка в листі оцінювання. При необхідності курсова робота доопрацьовується згідно з зауваженнями, а потім допускається до захисту. Захист курсової роботи

проводиться публічно перед комісією у складі викладачів кафедри, у тому числі і керівника курсової роботи. У процесі захисту оцінюється глибина знань та рівень практичних навичок з теми роботи. За результатами захисту складається протокол захисту курсових робіт.

Оцінювання курсової роботи здійснюється за 100-бальною шкалою, яка формується з двох частин:

1) I етап – оцінка виконання курсової роботи – до 59 балів включно (табл. 4).

Таблиця 4

Результати оцінювання курсової роботи

Параметр оцінки (рекомендований діапазон оцінки в балах)	Результат оцінювання
1. Пояснювальна записка (до 50 балів)	
1.1. Обґрунтування актуальності обраної теми роботи, формулювання мети, завдання, об'єкта та предмета дослідження (0-5)	
1.2. Відповідність змісту курсової роботи (проекту) темі та затвердженому плану (0-5)	
1.3. Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження та глибина і якість аналізу теоретичного матеріалу (наявність критичних узагальнень різних підходів до постановки і вирішення проблеми відповідно до теми курсової роботи (проекту), коректність використання понятійного апарату, посилання, цитування) (0-10)	
1.4. Якість практичного дослідження та його детальний аналіз з використанням наукових методів (аналітичних, статистичних, методів моделювання тощо) та новітніх інформаційних джерел (0-15)	
1.5. Науковий підхід до виявлення проблем та обґрунтованість шляхів удосконалення та практична значущість висновків і пропозицій відповідно до досліджуваної теми (0-15)	
<i>Разом</i>	
2. Ілюстративна частина (до 9 балів)	
2.1. Ілюстративність роботи (наявність та відповідність діючим стандартам таблиць, графіків, схем та списку використаних джерел) (0-5)	
2.2. Відповідність оформлення курсової роботи (проекту) встановленим вимогам і дотримання графіку виконання (0-4)	
<i>Разом</i>	
Загальна кількість балів за виконання курсової роботи (до 59 балів)	

2) II етап – оцінка захисту курсової роботи – до 41 бала включно (табл. 5).

Таблиця 5

Розподіл балів за захист курсової роботи

Параметр оцінки	Рекомендований діапазон оцінки в балах
Вміння аргументовано і лаконічно викласти основні результати дослідження	0-21
Повнота та вичерпність відповідей на питання членів комісії	0-20
Всього за захист курсової роботи	0-41

Загальна кількість балів, яку отримує здобувач вищої освіти за виконання та захист курсової роботи встановлюється шляхом підсумовування балів виставлених, керівником курсової роботи (до 59 балів) та, колегіально, членами комісії, яка приймала її захист (до 41 балів).

Результати захисту курсової роботи оцінюються за національною шкалою та шкалою ЄКТС:

1. «Відмінно» (A), (90-100). Виставляється, якщо тема курсової роботи розкрита повною мірою, визначені основні категорії наукового дослідження. Робота виконана самостійно, містить аналіз практичних проблем. Представлений у ній матеріал свідчить про глибоке розуміння автором досліджуваної проблематики. Виклад матеріалу роботи відрізняється логічною послідовністю, посиланнями на літературні і нормативні джерела, завершується конкретними висновками. Курсова робота оформлена акуратно, відповідно до вимог.

2. «Добре» (C, B), (74-89). Виставляється, якщо розкритий основний зміст теми, робота виконана переважно самостійно, містить аналіз практичних проблем. Зміст розкриває тему курсової роботи, визначені основні параметри апарату дослідження. Зміст підрозділів розкриває тему курсової роботи. Викладений у ній матеріал свідчить про достатньо глибоке розуміння автором порушених питань. Виклад матеріалу роботи відрізняється логічною послідовністю, посиланнями на літературні і нормативні джерела, завершується конкретними висновками. Курсова робота оформлена акуратно, відповідно до вимог.

3. «Задовільно» (E, D), (60-73). Виставляється, якщо тема курсової роботи розкрита частково, робота виконана в основному самостійно, містить елементи аналізу досліджуваної проблеми. Зміст частково розкриває тему курсової роботи, не повністю визначені основні параметри наукового апарату. Зміст розділів і підрозділів частково розкриває тему курсової роботи. Не всі порушені питання викладені достатньо глибоко, є порушення логічної послідовності, посилання на літературні і нормативні джерела не відповідають новим вимогам. Курсова робота оформлена з порушеннями.

4. «Незадовільно» (F, FX), (1-59). Виставляється, якщо не розкрита тема курсової роботи. Робота виконана не самостійно, має описовий характер. Її матеріал викладений без логічної послідовності, фрагментарно; зміст не відповідає темі курсової роботи та не розкриває розділи і підрозділи, не визначені основні параметри апарату. Посилання на літературні і нормативні джерела оформлені з грубими порушеннями. У випадку отримання здобувачем вищої освіти при захисті курсової роботи оцінки «незадовільно» (F, FX) рішенням кафедри йому може бути запропонована нова тема і новий термін виконання курсової роботи.

Результати записуються в екзаменаційну відомість і залікову книжку здобувача вищої освіти. Курсова робота після захисту залишається на кафедрі маркетингу і зберігається згідно встановленого порядку.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

Рекомендована тематика курсових робіт «Конкурентоспроможність підприємства»:

1. Обґрунтування перспективних напрямів підвищення конкурентоспроможності підприємства
2. Система управління конкурентоспроможністю підприємства
3. Управління конкурентоспроможністю виробництва аграрної продукції
4. Управління конкурентоспроможністю продукції галузі рослинництва
5. Управління конкурентоспроможністю продукції галузі тваринництва
6. Стратегія підвищення конкурентоспроможності виробництва аграрної продукції
7. Стратегія управління конкурентоспроможністю підприємства
8. Стратегія підвищення конкурентоспроможності галузі рослинництва
9. Стратегія підвищення конкурентоспроможності галузі тваринництва
10. Стратегічне маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємства
11. Оцінка конкурентного середовища підприємства
12. Шляхи і методи забезпечення конкурентних переваг підприємства
13. Формування стратегії конкурентної боротьби на ринку аграрної продукції
14. Управління політикою ціноутворення на конкурентному ринку
15. Аналіз конкуренції та діяльності конкурентів
16. Формування ринку конкурентоспроможної аграрної продукції
17. Управління конкурентними перевагами підприємства
18. Управління конкурентоспроможністю потенціалу підприємства
19. Стратегічний аналіз конкурентоспроможності потенціалу підприємства
20. Управління факторами конкурентного середовища підприємства
21. Оцінка та діагностика конкурентоспроможності аграрного підприємства
22. Оцінка та діагностика конкурентоспроможності потенціалу аграрного підприємства
23. Оцінка та діагностика конкурентоспроможності продукції аграрного підприємства
24. Конкурентоспроможність аграрної продукції та шляхи її підвищення
25. Стратегічний аналіз конкурентоспроможності підприємства
26. Оцінка конкурентної позиції підприємства методом конкурентних переваг
27. Оцінка прийняття конкурентоспроможних управлінських рішень, контролю і стимулювання їх реалізації
28. Обґрунтування конкурентного статусу підприємства на основі аналізу його економічної діяльності
29. Діагностика конкурентного середовища підприємства

30. Конкурентоспроможність персоналу організації та шляхи її підвищення

31. Рекламна діяльність як чинник формування конкурентних переваг

32. Діагностика конкурентних ризиків і агресивності конкурентного середовища підприємства

8. ОРІЄНТОВНІ ПЛАНИ КУРСОВИХ РОБІТ

Тема: Система управління конкурентоспроможністю підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1 Теоретичні основи системи управління конкурентоспроможністю підприємства

РОЗДІЛ 2 Аналіз досягнутого рівня управління конкурентоспроможністю підприємства

РОЗДІЛ 3 Вузлові аспекти вдосконалення системи управління конкурентоспроможністю підприємства

3.1. Дослідження конкурентного потенціалу підприємства та визначення напрямів формування конкурентних переваг

3.2. Удосконалення системи управління та планування конкурентоспроможності підприємства

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Тема: Стратегічне маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1 Стратегічне управління конкурентоспроможністю в умовах маркетингової орієнтації: сутність, перспективи, проблеми

РОЗДІЛ 2 Дослідження практики стратегічного маркетингового управління конкурентоспроможністю підприємств

РОЗДІЛ 3 Удосконалення стратегічного маркетингового управління конкурентоспроможністю підприємства

3.1. Стратегічний моніторинг конкурентного маркетингового середовища підприємства

3.2. Концептуальна модель маркетингового управління конкурентоспроможністю підприємства

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Тема: Управління конкурентоспроможністю виробництва аграрної продукції

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи управління конкурентоспроможністю виробництва аграрної продукції

РОЗДІЛ 2. Оцінка конкурентоспроможного середовища і управління конкурентоспроможністю виробництва аграрної продукції

РОЗДІЛ 3. Вузлові аспекти вдосконалення системи управління конкурентоспроможністю виробництва аграрної продукції

3.1. Планування виробництва конкурентоспроможної аграрної продукції

3.2. Формування стратегії управління виробництвом конкурентоспроможної аграрної продукції в умовах невизначеності

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Тема: Формування ринку конкурентоспроможної аграрної продукції

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. Теоретичні і методологічні основи ринку аграрної продукції та її конкурентоспроможності.

РОЗДІЛ 2. Основні тенденції розвитку та фактори формування ринку аграрної продукції

РОЗДІЛ 3. Організаційно-економічні умови підвищення конкурентоспроможності аграрної продукції

3.1. Створення соціально-економічних передумов мотивації виробництва в аграрній сфері

3.2. Удосконалення організації ринку сільськогосподарської продукції

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

9. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні

1. Бугріменко Р. М., Смірнова П. В. Конкурентоспроможність підприємства: навч. посіб. Харків: ТОВ Вид-во «Форт», 2021. 244 с.
2. Дмитрієв І. А., Кирчата І. М., Шершеню О. М. Конкурентоспроможність підприємства : навчальний посібник. Х.: ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с.
3. Конкурентоспроможність аграрного підприємства : підручник / За заг.редакцією Шуст О.А. Київ : Вид. «Центр учбової літератури», 2024. 536 с.
4. Конкурентоспроможність підприємства : підручник / П. І. Юхименко та ін. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 320 с.
5. Леськів Г. З., Франчук В. І., Левків Г. Я., Гобела В. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 220 с.
6. Портер М. Конкурентна стратегія. Техніки аналізу галузей і конкурентів. Київ : Наш формат, 2020. 424 с
7. Шевченко Л. С. Конкурентоспроможність бізнесу (підприємства) : навч. посіб. у питаннях і відповідях. Харків : Право, 2022. 312 с.

Допоміжні

8. Бакай В. Й., Ліннік Д. В. Особливості визначення конкурентоспроможності продукції підприємства. *Вісник хмельницького національного університету*. Економічні науки. №6. Том1. 2021. С. 272-279. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/?p=10092>
9. Білоусько Т. Ю., Шовкун Л. В. Управління якістю в забезпеченні конкурентоспроможності аграрної продукції. *Вісник ХНАУ*. Серія «Економічні науки». 2020. № 2. С.168-178. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/530/1/15.pdf>
10. Власенко В. В., Порфіренко В. І., Гребельник М. М. Суто та види конкурентних переваг підприємства. *Інфраструктура ринку*. Випуск 49. 2020. С. 97-103. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/49_2020_ukr/21.pdf
11. Калюжна Ю.П., Шульга Л.В., Яснолоб І.О. Основи підприємницької та збутової діяльності у біржовій сфері. Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку». Випуск 67. 2022. С. 116-119. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2022/67_2022/23.pdf
12. Омельчак Г. В. Особливості формування конкурентоспроможності підприємств в умовах воєнного стану. *Економічний простір*. №184. 2023. С. 114-117. URL: <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1242/1197>
13. Терещенко І.О., Боровик Т.В., Даниленко В. І., Майборода О.В., Шульга Л.В. Перший посібник з таргетингу : навч. посібник. Полтава : «Астроя», 2023. 128 с.
14. Шевченко Л. С. Асиметрична конкуренція: гра за новими правилами. *Економічна теорія та право*. 2021. № 1 (44). С. 66-84. URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/66-84.pdf>
15. Шевченко Л. С. Конкурентні переваги бізнесу: управлінсько-орієнтований погляд на проблему. *Економічна теорія та право*. 2022. № 2 (49).

С. 72-92. URL: http://econtlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/Economic-Theory-and-Law-2022-2-2_72-92.pdf

16. Шульга Л. В., Даниленко В. І., Терещенко І. О., Вакуленко Ю. В., Хрипко А. А. Системний підхід до формування конкурентоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*. № 5. 2022. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10296>

17. Шульга Л. В., Терещенко І. О., Шарлай О. В. Сучасні маркетингові стратегії управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2020. № 9. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8192>

18. Шульга Л.В., Терещенко І.О., Бандурка Д. І. Комар В. П., Артеменко О.Ю. Фактори формування конкурентоспроможності підприємств сільськогосподарського машинобудування. *Ефективна економіка*. №7 2023. URL: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/1882/1899>

19. Шульга Л.В., Терещенко І.О., Боровик Т.В., Чухліб О.С. Маркетингові комунікації в системі управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2021. №11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9528>

ДОДАТКИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА МАРКЕТИНГУ

КУРСОВА РОБОТА

«Конкурентоспроможність підприємства»

на тему: _____

Здобувача (ки) вищої освіти
_____ курсу _____ групи
освітньо-професійної програми
Маркетинг спеціальності 075 Маркетинг
навчально-наукового інституту
економіки, управління, права та
інформаційних технологій

(прізвище та ініціали)

Науковий керівник _____

(посада, прізвище та ініціали)

Полтава - 202__ рік

«Затверджую»
Зав. кафедри маркетингу
_____ В. ПИСАРЕНКО
«__» _____ 202__ р.

Завдання та календарний план виконання курсової роботи
«Конкурентоспроможність підприємства»

на тему: _____
здобувача вищої освіти _____
__ курсу __ групи освітньо-професійної програми Маркетинг спеціальності 075
Маркетинг СВО Бакалавр

План курсової роботи

ВСТУП

РОЗДІЛ 1 (НАЗВА)

РОЗДІЛ 2 (НАЗВА)

РОЗДІЛ 3 (НАЗВА)

3.1. (НАЗВА)

3.2. (НАЗВА)

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Дата затвердження завдання «__» _____ 202__ р.

Здобувач вищої освіти _____ (_____)

Науковий керівник _____ (_____)

**Формуляр-зразок оцінювання курсової роботи
Полтавський державний аграрний університет**

ННІ ЕУПІТ Форма навчання денна

ОПП Маркетинг Спеціальність 075 Маркетинг, Курс ____, група ____

ЛИСТ ОЦІНЮВАННЯ

курсорової роботи «Конкурентоспроможність підприємства»

здобувача вищої освіти _____
на тему: _____

Обсяг курсової роботи _____ Кількість використаних джерел _____ Відсоток оригінальності _____
Загальна оцінка роботи (необхідне підкреслити, у разі потреби – доповнити): *актуальність теми розкрита* – фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *ступінь втілення мети та виконання завдань дослідження* – низький; середній; високий; *повнота розкриття теми роботи у змісті* – фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі. _____

Загальна оцінка змісту та якості оформлення роботи (необхідне підкреслити, у разі потреби – доповнити): *теоретичний розділ містить критичні узагальнення різних підходів до постановки і розв'язання досліджуваної проблеми:* фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *аналітичний розділ містить ознаки практичного дослідження:* фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *проектний розділ містить конкретні пропозиції та наукові розробки:* фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *додатки пов'язані з матеріалом роботи:* фрагментарно; на середньому рівні, у повному обсязі; *висновки за результатами досліджень мають обґрунтування:* недостатнє, відносно достатнє, достатнє; *пропозиції мають характер* – декларативний, певною мірою практичний, практичний. _____

Результати оцінювання курсової роботи

Параметр оцінки (рекомендований діапазон оцінки в балах)	Результат оцінювання
1. Пояснювальна записка (до 50 балів)	
1.1. Обґрунтування актуальності обраної теми роботи, формулювання мети, завдання, об'єкта та предмета дослідження (0-5)	
1.2. Відповідність змісту курсової роботи (проекту) темі та затвердженому плану (0-5)	
1.3. Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження та глибина і якість аналізу теоретичного матеріалу (наявність критичних узагальнень різних підходів до постановки і вирішення проблеми відповідно до теми курсової роботи (проекту), коректність використання понятійного апарату, посилання, цитування) (0-10)	
1.4. Якість практичного дослідження та його детальний аналіз з використанням наукових методів (аналітичних, статистичних, методів моделювання тощо) та новітніх інформаційних джерел (0-15)	
1.5. Науковий підхід до виявлення проблем та обґрунтованість шляхів удосконалення та практична значущість висновків і пропозицій відповідно до досліджуваної теми (0-15)	
<i>Разом</i>	
2. Ілюстративна частина (до 9 балів)	
2.1. Ілюстративність роботи (наявність та відповідність діючим стандартам таблиць, графіків, схем та списку використаних джерел) (0-5)	
2.2. Відповідність оформлення курсової роботи (проекту) встановленим вимогам і дотримання графіку виконання (0-4)	
<i>Разом</i>	
Загальна кількість балів за виконання курсової роботи (до 59 балів)	

Висновки (підкреслити):

- рекомендувати до захисту без доопрацювання;
- рекомендовано до захисту при умові доопрацювання _____

- не рекомендовано до захисту, необхідно суттєво доопрацювати _____

Роботу перевірів: _____

« ____ » _____ 202__ р.

(підпис)

